

assignatura: GEOGRAFIA REGIONAL (II)
codi: 21702
professor/a: Miquel Vilaró Güell (despatx B9-044 / 935811736)
cicle: Segon
Quadrimestre: Segon
crèdits: 5
tipus: Optativa
Horari de classe: grup 1: dimarts i dijous, 13:00-14:30
grup 2: dimarts i dijous, 19:30-21:00
Atenció alumnes: per determinar
Dates d'examen: grup 1: 29.06.01 / 08:30 h. (1ª conv.) - 05.09.01 / 13:00 h. (2ª conv.)
grup 2: 11.06.01 / 18:00 h. (1ª conv.) - 13.09.01 / 19:00 h. (2ª conv.)
dates sortida de camp:

OBJECTIUS

L' assignatura vol exposar les raons que han fet de l'Àfrica Negra l'anomenat "continent oblidat" i, a la vegada, facilitar elements de reflexió i d'anàlisi que ajudin a entendre la complexa realitat actual i les perspectives de futur d'una de les àrees més conflictives del planeta.

TEMARI

I ASPECTES GENERALS

1 DEL MEDI FÍSIC

- 1.1. Introducció
- 1.2. Les regions climàtiques
- 1.3. Relleu i xarxa hidrogràfica

2 DEL MEDI HUMÀ

2.1 Evolució sociopolítica

- 2.1.1 El Congrés de Berlín i el repartiment d'Àfrica
- 2.1.2 L'impacte del colonialisme. Trets diferencials
- 2.1.3 Nacionalismes. El procés de descolonització. Les fronteres polítiques
- 2.1.4 Neocolonialisme i noves formes de dependència econòmica

2.2 Població

- 2.2.1 Distribució geogràfica de la població i comportaments demogràfics
- 2.2.2 Estructura familiar i relacions de parentiu
- 2.2.3 Moviments migratoris i refugiats
- 2.2.4 El procés d'urbanització. Les ciutats subsaharianes
- 2.2.5 Ètnies i conflictes ètnics: el cas de la regió dels Grans Llacs

2.3 Recursos i activitats econòmiques

- 2.3.1 Els sistemes d'agricultura tradicional
- 2.3.2 Els sistemes d'agricultura moderna
- 2.3.3 Recursos miners i energètics
- 2.3.4 Causes del subdesenvolupament industrial
- 2.3.5 Àrees més industrialitzades
- 2.3.6 Limitacions de la xarxa de transports
- 2.3.7 La dèbil vertebració dels mercats nacionals
- 2.3.8 Els estats enclavats i les dificultats dels intercanvis comercials

II LES RELACIONS DE L'ESTAT ESPANYOL AMB L'ÀFRICA

1 MARC GENERAL

2 EL CAS DEL SAHARA

3 EL CAS DE GUINEA EQUATORIAL

4 SITUACIÓ ACTUAL

III GEOGRAFIA DELS CONFLICTES A L'AFRICA SUBSAHARIANA

1 ELS CONFLICTES A LA REGIÓ DEL SAHEL

2 ELS CONFLICTES A L'AFRICA CENTRAL

3 ELS CONFLICTES A L'AFRICA AUSTRAL

IV LES POTÈNCIES REGIONALS EN POTÈNCIA

1 NIGÈRIA

- 1.1 Recursos naturals i humans
- 1.2 Evolució sociopolítica

1.3 Situació actual

2 REPÚBLICA SUDAFRICANA

2.1 L'Àfrica austral: marc geogràfic general

2.2 Apartheid i conflictes regionals: les guerres d'Angola i Moçambic. La independència de Namíbia

2.3 Apartheid i conflictes interns: Tribus negres i tribus blanques

2.4 L'era post apartheid. Perspectives d'integració d'Àfrica austral en el marc de la Conferència Sudafricana de Desenvolupament (SADC).

V CONCLUSIONS GENERALS DEL CURS

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- ✓ ACHEBE, Chinua (1997). *Todo se desmorona*. Ediciones del Bronce. Barcelona.
- Rev. ALCOY SOUTEYRANT, David. "Colonialisme i violència a l'Àfrica" *Studia Africana* núm 5, març 1994, pp. 73-89.
- Rev. ALIBERT, Jacques. "La femme africaine, son rôle dans le développement de l'Afrique Noire. Difficultés et perspectives". *Afrique Contemporaine* núm 1136, 1985 pp 25-35.
- Rev. ARCADI DE SAINT-PAUL, Marc. "Les transports en Afrique Australe" *Afrique contemporaine* núm. 141, 1987 pp 3-28.
- ✓ AZOULAY, Gerard & DILLON, J. Claude (1993) *La sécurité alimentaire en Afrique*. Karthala. París.
- Rev. BARBIER, Jean Pierre. "L'intégration régionale en Afrique du Centre et de l'Ouest". *Afrique contemporaine* núm. 166 2on trimestre 1993 pp. 27-38.
- Rev. BLANCHET, Didier. "Conséquences de la croissance démographique rapide dans les pays en développement". INED. *Congrès et colloques* núm 13, 1993 pp. 11-45.
- Rev. BOSCH I PASCUAL, Alfred. "Les pompes fúnebres de l'ANC", *Studia africana* núm 5, març 1994 pp. 121-132.
- ✓ BOSCH I PASCUAL, Alfred (1995). *Nelson Mandela, l'últim home-Déu*, Curial. Barcelona.
- ✓ BOSCH I PASCUAL, Alfred (1997). *La via africana*. Edicions 3i4. València.
- ✓ CABANA, Francesc (1995). *Cròniques de Guinea Equatorial*. Edicions Proa. BCN
- ✓ CASAS TORRES, José Manuel (1979). *Geografía descriptiva*. Magisterio. Madrid. 2 vols. 1er volum francès
- ✓ CORNEVIN, Marianne (1979). "Apartheid, poder e falsificação histórica". Edições 70. Lisboa. 1er volum francès
- Rev. CORTÉS, José L. "Economía colonial africana: África al servicio de Europa". *Africa internacional* núm 3, 1987 pp. 9-23.
- Rev. DAVIES, Rob. "Algumas implicações dos possíveis cenários póstapartheid para a região da África Austral". *Estudos Moçambicanos* núm 8 pp. 143-192 1990. Maputo.
- ✓ DIOUF, Makhtar (1984). *Integration économique. Perspectives africaines*. Publisud. París.
- ✓ DUMONT, René (1989). *En favor de África, yo acuso*. Juncar Universidad. Gijón.
- Rev. GOUROU, Pierre. "Problèmes agricoles de l'Afrique Noire non sahélienne: réflexions d'un géographe". *Genève Afrique* núm 1 1988 pp. 7-48.
- ✓ GROVE, A.T. (1991). *The Changing Geography of Africa*. Oxford University Press.
- ✓ GUIJARRO, Fernando (1997). *La distancia de cuatro dedos. En la guerra con el Frente Polisario*. Flor del viento Ediciones. Barcelona.
- ✓ ILIFFE, John(1995). *Africans, the history of a continent*. Cambridge University Press
- ✓ KABUNDA BADI, Mbuyi (1993). "La integración africana. Problemas y perspectivas". AECI. Madrid.
- ✓ KABUNDA BADI, Mbuyi. "Reflexiones sobre el proceso de cooperación-integración en el África Subsahariana". *Tiempo de Paz*. 27-28 1993 pp.36-47.
- Rev. KOESTER, Ulrich. "La integración del mercado de África austral: una vía para la seguridad alimentaria regional". *C. FAO* núm. 118 1987 pp. 13-19.
- ✓ LORY, Georges (1989). *África Austral*. Autrement. París.
- ✓ LLUCH, Enric et al. (1981) *Geografía de les Societats Humanes*. Vol. 6, pp. 251-345. Planeta. Barcelona.
- ✓ MARTÍNEZ CARRERAS, J.V. (1993). *África subsahariana: del colonialismo a la descolonización*. Síntesis. Madrid.
- ✓ MANDELA, Nelson (1995). *El largo camino hacia la libertad*. El país/Aguilar.Madrid
- ✓ MUNICH I GASA, Jaume (1994). *La cooperación española con Angola y Mozambique en el marco de la Comunidad Europea*. CIDOB. Barcelona.
- ✓ NERÍN, Gustau (1998). *Guinea Ecuatorial, historia en blanco y negro*. Península. Barcelona.
- ✓ REY CABRERA, Marina (1989). *La guerra de Angola*. Editora política. La Habana.
- ✓ ROQUE, Fátima (1997). *Construir o futuro em Angola*. Celta Editora. Oeiras.
- ✓ TREMBLAY, Jeff (1987). *L'apartheid sans masque*. Karthala. Condé-sur-Noireau
- ✓ SECRETARIAT OF THE SOUTHERN AFRICAN DEVELOPMENT COORDINATION CONFERENCE (1992). *Treaty of the Southern African Development Community*. 32 I. L.M. 267.
- ✓ VASCONCELOS, Alvaro et al. (1991) *África Austral. O desafío do futuro*. Instituto de Estudios Estratégicos e Internacionales. Lisboa.

AVALUACIÓ DEL CURS

- Ressenya obligatòria d'una de les obres de la bibliografia bàsica.
- Lectura i comentari obligatori dels articles.
- Examen global a final de curs.